

Αυξάνονται τα ποσοστά εξάρτησης των εφήβων από το Διαδίκτυο

Δημοσιεύτηκε: Τετάρτη, 3 Οκτωβρίου 2012 19:55

Ο τζόγος, τα κοινωνικά δίκτυα και τα παιχνίδια, είναι διαδικτυακές δραστηριότητες που σχετίζονται με συμπεριφορές εξάρτησης από το Ίντερνετ, σύμφωνα με αποτελέσματα σχετικής έρευνας, που έγινε σε επτά ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Γερμανία, Ισπανία, Πολωνία, Ισλανδία, Ολλανδία και Ρουμανία), στο πλαίσιο του προγράμματος Safer Internet.

Τα ποσοστά εξάρτησης παρουσιάζουν τάση ανόδου στα αγόρια, ενώ ρόλο παίζει η ηλικία (αύξηση στις μεγαλύτερες ηλικίες) και το μορφωτικό επίπεδο των γονέων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης –της οποίας φορέας υλοποίησης στην Ελλάδα ήταν η Μονάδα Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών του Νοσοκομείου Παίδων «Π. & Α. Κυριακού»– σε δείγμα 2.000 εφήβων από 15 έως 16 ετών, από κάθε χώρα, το 1,2% παρουσιάζει συμπεριφορές εξάρτησης (1,7% στην Ελλάδα) και 12,7% οριακή διαδικτυακή συμπεριφορά (11% στην Ελλάδα). Οι διαφορές μεταξύ των χωρών δεν είναι σημαντικές, ωστόσο μεγαλύτερα ποσοστά παρουσιάζονται σε Ρουμανία, Ελλάδα και Ισπανία, ενώ τα μικρότερα σε Ισλανδία, Ολλανδία και Γερμανία, εξήγησε κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου η Άρτεμις Τσίτσικα, λέκτορας Εφηβικής Ιατρικής.

Οι έφηβοι που ασχολούνται με τον διαδικτυακό τζόγο έχουν τριπλάσια πιθανότητα εμφάνισης συμπεριφορών εξάρτησης και η τάση αφορά κυρίως τα αγόρια, είπε η κ. Τσίτσικα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, το 10,6% ασχολούνται με τζόγο στον φυσικό κόσμο, ενώ το 5,9% ασχολείται με τον τζόγο στο Διαδίκτυο.

Η δεύτερη αιτία που ευθύνεται για τον εθισμό των εφήβων έχει να κάνει με τα κοινωνικά δίκτυα και, σύμφωνα με τη μελέτη, το 92% των εφήβων της μελέτης είναι μέλη σε κοινωνικά δίκτυα. Το 39,4% κάνει χρήση των κοινωνικών δικτύων περισσότερο από δύο ώρες καθημερινά και το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στο 60,2% τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Το 25% των εφήβων που κάνουν χρήση κοινωνικών δικτύων περισσότερο από δύο ώρες ημερησίως, μπορεί να παρουσιάσουν συμπεριφορά εξάρτησης, λένε οι ειδικοί, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για χρήση κάτω των δύο ωρών είναι μόνο 8%. Η τάση αυτή αφορά και τα δύο φύλα, με μικρή υπεροχή των κοριτσιών.

Διπλάσια πιθανότητα συμπεριφορών εξάρτησης παρουσιάζουν οι έφηβοι που παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια και η τάση αφορά κυρίως αγόρια. Σύμφωνα με τη μελέτη, το 61,8% του δείγματος παίζουν παιχνίδια, ενώ η ενασχόληση για περισσότερο από 2,6 ώρες την ημέρα συσχετίστηκε με εμφάνιση συμπεριφορών εξάρτησης.

Η έρευνα κατέγραψε και τις «συμπεριφορές υψηλού κινδύνου» και σύμφωνα με την κ. Τσίτσικα, το 63% των εφήβων επικοινωνούν με αγνώστους on-line, 9,3% από αυτούς αναφέρουν ότι αυτό τους έβλαψε, ενώ το 45,7% από αυτούς συνάντησαν στον φυσικό κόσμο κάποιον που γνώρισαν μέσω διαδικτύου. Οι χώρες με τα μεγαλύτερα ποσοστά κινδύνου διαδικτυακής αποπλάνησης ήταν η Ρουμανία, η Γερμανία και η Πολωνία, ενώ η Ελλάδα είχε το μικρότερο ποσοστό.

Επίσης, το 58,8% των εφήβων του δείγματος εκτέθηκε σε πορνογραφικό υλικό -με τα αγόρια να παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά-, ενώ το 21,9% έχει δεχθεί διαδικτυακό εκφοβισμό (53,5% από αυτούς ανέφεραν ότι αυτό τους έβλαψε) -με τα κορίτσια να παρουσιάζαν μεγαλύτερα ποσοστά. Η Ελλάδα κατέχει τη δεύτερη θέση μετά τη Ρουμανία, ενώ τα μικρότερα ποσοστά παρουσιάζονται σε Ισλανδία και Ισπανία.

«Το νέο περιβάλλον δημιουργεί η συνεχώς αυξανόμενη χρήση του Διαδικτύου από τα παιδιά και τους εφήβους, η οποία σε συνδυασμό με τον ψηφιακό αναλφαριθμητισμό πολλών γονιών, την ανεπάρκεια των φορέων να εκπαιδεύσουν τα παιδιά στο ασφαλές και παραγωγικό Διαδίκτυο, την κρίση στο θεσμό της οικογένειας, την οικονομική κρίση και την έλλειψη ενίσχυσης ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων, οδηγούν στην ολοένα αυξανόμενη δημιουργία εθιστικών συμπεριφορών μέσα από το Διαδίκτυο και αφήνουν τα παιδιά απροστάτευτα απέναντι σε κάθε κακόβουλη συμπεριφορά», ανέφερε η κ. Τσίτσικα. Το θέμα, κατέληξε, είναι να εκπαιδεύσουμε τα παιδιά στη διαχείριση του κινδύνου, ώστε να μειωθούν οι βλαπτικές συνέπειες.

Ως συμπεριφορά εξάρτησης από το Διαδίκτυο, σύμφωνα με την κ. Τσίτσικα, ορίζεται η συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από απώλεια ελέγχου σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου με αποτέλεσμα την παραμέληση βασικών πτυχών της καθημερινότητας (σχολικές υποχρεώσεις, δραστηριότητες-χόμπι, φιλικές σχέσεις, φλερτ, σωματική φροντίδα και υγιεινή).

Οι επιστημονικοί συνεργάτες της Μονάδας Εφηβικής Υγείας, Γιώργος Κορμάς και Μαρία Δάρα, παρουσίασαν το πρόγραμμα «Αριάδνη» που αφορά την κατάρτιση Επαγγελματιών Ψυχικής Υγείας για το φαινόμενο του «εθισμού» των εφήβων στο Διαδίκτυο, καθώς και για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι από την ανεξέλεγκτη χρήση του Διαδικτύου. Το πρόγραμμα «Αριάδνη» υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών με την επιστημονική ευθύνη της Μονάδας Εφηβικής Υγείας.

Σύμφωνα με την κ. Δάρα, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην επιμόρφωση και αποτελεσματική κινητοποίηση των Επαγγελματιών Ψυχικής Υγείας, ώστε να «θωρακίσουν» τους νέους ανθρώπους απέναντι στις «ψηφιακές» απειλές, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην οικοδόμηση στέρεων βάσεων για την ενδεδειγμένη χρήση του Διαδικτύου. Επίσης, πρέπει να δοθεί έμφαση στην έγκυρη ενημέρωση των παιδιών και των εφήβων για τους «κανόνες» ασφαλούς πλοήγησης, προκειμένου να προστατεύονται από τις «παγίδες» που κρύβει το Διαδίκτυο. Γονείς και εκπαιδευτικοί, είτε η κ. Δάρα, θα πρέπει να επαγρυπνούν και με διακριτική επίβλεψη, να διασφαλίσουν μια δημιουργική και «υγιή» σχέση των παιδιών με το Διαδίκτυο.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα Κατάρτισης αφορά 1.000 ειδικούς Επιστήμονες Υγείας (ιατρούς, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, συμβούλους ψυχικής υγείας, εκπαιδευτικούς κ.ά.), οι οποίοι καλούνται να αναγνωρίσουν φαινόμενα διαδικτυακού εθισμού και να προσφέρουν υπεύθυνα και αξιόπιστα συμβουλευτική, καθώς και ιατρική υποστήριξη για την αντιμετώπιση της εξάρτησης. Τα εκπαιδευτικά σεμινάρια πραγματοποιούνται σε ολόκληρη τη χώρα σε τμήματα των 25 ατόμων και έχουν διάρκεια 85 ωρών.

Σύμφωνα με τον κ. Κορμά, μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία, οι συμμετέχοντες αποκτούν σφαιρική, αλλά και ειδική γνώση σε θέματα πρόληψης και θεραπείας του «εθισμού» και αντιμετώπισης των κινδύνων του Διαδικτύου.

Όπως εξήγησε η κ. Δάρα, στο πλαίσιο ενημέρωσης και προσέγγισης των ειδικών επιστημόνων αλλά και του κοινού, θα τοποθετηθούν infokiosks σε κεντρικά νοσοκομεία της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας και του Ηρακλείου Κρήτης, θα οργανωθούν roadshow στις 15 μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας και happening σε κεντρικά σημεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού (11/12/2012).

Η κ. Δάρα αναφέρθηκε και στην γραμμή Βοήθειας «ΥποΣΤΗΡΙΖΩ» (τηλ. 80011 80015), του Ελληνικού

Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, η οποία τελεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την οποία διαχειρίζεται η Μονάδα Εφηβικής Υγείας απευθυνόμενη σε εφήβους και στις οικογένειές τους, με σκοπό να παράσχει στήριξη και συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου (παρενόχληση, εξάρτηση, επιβλαβές περιεχόμενο, κ.ά.).